HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

למעוטי נרבע ונעבד. ואף על גב דתנא קתני פרט לתחלת הליהוב אסמכתא בעלמא הוא ולעולם פסוליהו משום ספיקא. רובא ליכא למימר בעופות דאין לך עוף רובע: **הואיל וחיב.** גבי קרבנות: **כי משחתם בהם מום כם.** לא ילכו לכם דבין השחתה בין מום פוסלים בהם ותנא דבי רבי ישמעאל וכו': **דבר ערוה.** רובע ונרבע: **עבודת כוכבים.** נעבד שהשתחוה להממתו: **כי השחיתם כל בשר.** בדור המבול כתיב ודור המבול בערוה קלקלו כדכתיב (בראשית ו) ויקחו להם נשים וגו' שהיו מזקקין לנשי ריעיהן ולכל בהמה וחיה: **בבהמה.** כתיב תמיס זכר[ד] אבל עוף לא כתיב ביה [ה] לא תמיס ולא זכר הלכך לא פסלי בהו מומין קטנים כגון דוקין שבעין אלא מומין גדולים כגון מחוסר אבר [ו]משום הקריבהו נא לפחתך[ז]: **מן האיל או מן הכבש.** מאיזה שתלה: **פלגם.** ככש בן שנה בתוך שנתו קרוי ככש. ואיל משעברו י"ג חדשים שנכנס חדש שלם בתוך שנה שניה קרוי איל עד עולם. פלגם בתוך חדש ראשון של שנה שניה: **הקריבו.** משנה היא במסכת פרה (פ"ח מ"ג) ובפלגם קא מייירי: **ואין עולה לו מזבחו.** אם היה מחוייב איל לבדו או ככש לבדו וטעמא לא מפרש תנא אי משום ספיקא אי משום בריה: **וא"ר יוחנן.** מנא לן דמביא עליו נסכי איל של שני עשרוניים[ג] ושלישית ההין יין דכתיב בפרשת נסכים בשלח לך אנשים [ז]או לאיל האחד וגו' או לרבות את הפלגם בנסכים הללו ומדאיצטריך קרא לרבויי ש"מ קסבר רבי יוחנן [ז]דת"ק דאמר אין עולה לו מזבחו משום דבריה הוא ולענין נסכים רחמנא רבייה דאי ספיקא הוא לא מרבייה קרא דכיון דשמא איל הוא פשיטא דבעי אתויי נסכי איל ואתנויי דאי איל הוא ליהוי דידיה ואי ככש הוא יהא היתר נדבה שהרי מתנדבין נסכים בלא קרבן דכאמרינן במנחות בפרק בתרא (דף קז.) [ח]ואע"ג דתנן[ט] אין מתנדבין לוג אחד ולא ב' וה' אלא שלשה כדי שיהו קרויין נסכי ככש או ארבעה שיהו קרויין נסכי איל או ששה הראוין לפר הכא כי האי גוונא בהדי אחרייני קרבי: מייתי

רחמנא סגיפיר עד דאיכא סגיפיר וקשקשת ויש לומר דלשון קשקשת משמע דבר שהיו שוה וחלק דבר שהיך מסכסכת בו וסגיפיר כך הוא ונופל בו לשון קשקשת: **כי איצטריך קרא למעוטי נרבע ונעבד.** [ח] מימה דסותר פתמא דש"ס דרשא דבריתא כדי לדחות דאיתא ומוקי ליה קרא לדרשא אחרת ויש לומר דקיס ליה דאלטריך קרא לאתי דרשא דהא רבי עקיבא אית ליה דרשא דמשחתם בפרק בתרא דבכורות (דף מז.) דקסבר מעשה בהמה חל על רובע ונרבע כמו שחל על בעלי מומין ומשמע בפרק המזבח מקדש (זבחים דף פה:) דאית ליה [ט] נרבע בעופות דקאמר רבי עקיבא מכשיר בעלי מומין ולא קאמר ובנרבע הואיל וכשר בעופות ומנא ליה אלא ע"כ מהאי קרא ול"ת מ"כ תפשוט דספיקא הוי דאי בריה הוי אלטריך קרא למעוטי דממילא אימעיט מבתוריס דומיא דבני יונה מה בני יונה דוקא קטנים אף תוריס דוקא גדולים למעוטי תחלת הליהוב שבזה ושבזה דלא הוי לא קטנים ולא גדולים ודרשא דבריתא אסמכתא בעלמא היא ומורי ה"ר אהרן מריגנשפור"ק תירץ לאינו סותר דרשא דבריתא דתרי מיעוטי כתיבי מן התוריס או מן בני היונה חד למעוטי נרבע ונעבד ולאפוקי מדרשא דמשחתם ואידך למעוטי תחלת הליהוב וקמי שמיא ודאי גליא לי קטנים הוו אי גדולים הוו ואי קטנים הוו ממעטינהו מן התוריס ואי גדולים הוו ממעטינהו [י] מבני היונה ואגן הוא דלא ידעינן מהי ממעטינהו והשתא אי בריה הוו אתי נמי שפיר (כ) [יא] כמו שפירש לפי המסקנא דחד למעוטי בריה וחד למעוטי נרבע ונעבד ומעיקרא ס"ד דאלטריך תרוייהו לבריה דאי לא הוה כתיב אלא חד מיעוטא לא הוה ממעטי להו אלא או מגדולים או מקטנים ואם הביא משניהם הוה נפיק ממה נפשך אבל ק"ק על פירושו דאי אתא קרא לאשמועינן שהם או גדולים או קטנים אף ע"ג דקמי שמיא גליא א"כ מאי פריך בסוף על אלו מומין שהבאתי לעיל מני אילימא ת"ק ספק הוא אלטריך קרא למעוטי ספיקא וימא דקרא מיעטו לאנדרוגינוס או משום שהוא זכר משונה או משום דאשמעינן שהוא נקבה ואגן הוא דלא ידעינן [יב] הוי ספק אלא משמע אם קמי שמיא גליא שהוא נקבה לא היה לו להשמיענו והא דאיכא תרי מיעוטי איכא למימר דאתא חד לנרבע וחד לנעבד ויותר נראה לנרבע ונעבד נפקי מחד מיעוטא אלא אלטריך חד מיעוטא לתוריס וחד לבני יונה ולמאי דס"ד נמי מעיקרא דאתא למעוטי בריה אלטריך תרי מיעוטי חד למעוטי תוריס וחד לבני יונה: **כי משחתם בהם מום בם.** כאן משמע דלכ"ע אית להו הך דרשא דמשחתם דאי פליג דרשי להו ואפילו הכי אלטריך הכי אלטריך לאתויי את הרובע דכיון דאי בריה הוי [יג]אמאן דלא דרים דרשא דמשחתם אלא ודאי כולהו דרשי להו אלא דאי בריה הוי אלטריך רובע ונרבע ולא הוי דרשינן ממשחתם דהא בהא תליא אלא משום דאשכחן דאשכחן כבר בקדשים שעוים בהן דבר ערוה ועבודת כוכבים ומום וכ"מ דרשא דמשחתם למעשר בהמה [יד]דחל על רובע ונרבע כמו שחל על בעל מום [טו](ולרבי ישמעאל) (ולר"ש) [טז] נ"מ גם לפרה ול"ת ברים כל האסורין (תמורה דף כח:) אמרינן דתנא דמשחתם מוקי קרא דמן הבהמה פרט לזקן וחולה ומזוהם ויש לומר דתנא דמשחתם ודאי משמע ליה לש"ס דמפיק רובע ונרבע ממשחתם לחודיה אבל שאר תנאי דנפקי ממן הבהמה אית להו דרשא דמשחתם כדפרישית וכן משמע בפרק בתרא דבכורות (דף מז.) דפליגי התם כמה תנאי גבי מעשר בהמה [טז] גבי טומטום ואנדרוגינוס ובמחוסר זמן ויולא דופן אבל בנרבע ורובע ומוקלה ונעבד לא אשכחן שום פלוגתא ומשמע דכולהו מודו דמתעשרין כדדרשינן התם ממשחתם ומיהו מהכא איכא למדחי דאפילו מאן דלית ליה דרשא דמשחתם אלטריך מן התוריס למעוטי נרבע דסלקא דעתך כיון דעופות ליתנהו ברובע ליתנהו בנרבע דכה"ג אמר בפרק המזבח מקדש (זבחים פה:): **תמות** וזכרות בבהמה. בת"כ דרים לה מדכתיב תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות ומחוסר אבר דפסול בעוף נפקא ליה מדכתיב מן העוף ולא כל העוף בפ"ק דקדושין (דף כד:) ולא כמו שפירש כאן בקונטרס משום הקריבהו נא לפחתך ול"ת ל"ל קרא לפסול מחוסר אבר והא אפילו לבני נח נמי אסור דליכא מידי דלישראל שרי ולבני נח אסור וי"ל משום דאמרינן בפרק אלו נבלות (סנהדרין דף נט.) דכל מצוה שנאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח ולכך הוצרך לשנותה כדי לאסור לזה ולזה [ט] ול"ת ל"ל קרא דאין תמות וזכרות בעופות מדאלטריך מן העוף לאסור מחוסר אבר ידעינן דאין מום פוסל בעוף דאי פוסל למה לי מן העוף ויש לומר דאי לאו קרא דאין תמות וזכרות בעופות ה"א דמום פוסל בעוף ומן העוף אתא לאסור אפילו הכי מומין דשרו בבהמה דקרא דמן העוף לאסור אתא ולא להתיר ואין להקשות נמי מדאלטריך מן התוריס לנרבע ונעבד שמעינן שפיר דאין מום פוסל בעופות דאיכא למימר דאלטריך מן התוריס משום דסלקא דעתין כיון דעופות ליתנהו ברובע ליתנהו נמי בנרבע כדפרישית לעיל: **כי תבעי לך אליבא דבר פדא.** בפ' שני מדות (מנחות דף לא:) איתותב בר פדא מהאי קרא דאו לאיל דמדרבה פלגם דלא אתא קרא לרבויי ספיקא: דאמר

מסורת הש"ס

א) [ע"ז כג: סנהדרין מז. בכורות מז. תמורה כח:], ב) [קדושין כד: זבחים קטז. מנחות ו. כה. תמורה יד.], ג) [פרה פ"ח מ"ג מנחות לא.], ד) [כגון ויקרא כב], ה) [מלאכי ח], ו) [מנחות קד.], ז) [קדושין כה.], ח) [זבחים עו.], ט) פ"ח לא וגי' מהכ"ס ולכך הוי, י) [כתוספתא בכורות מז.], כ) [ע"ז כג:]. רש"ל, ל) [וע"ע תוס' ע"ז ה: ד"ה מנין וכתוס' זבחים סח: ד"ה וכמסמא],

תורה אור השלם

1. וּמִיַּד בֶּן נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם:

ויקרא כב כה

2. וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ:

בראשית ו יב

3. פֵּן תִּשְׁחַתוּן וַעֲשִׂיתֶם לְכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ נְקֵבָה:

דברים ד טז

4. כִּבְה יַעֲשֶׂה לְשׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד אוֹ לְשֶׂה בַּכְּבָשִׂים אוֹ בָעִזִּים:

במדבר טו יא

גליון הש"ם

גמ' דתנן הקריבו. עיין תוספות ד"ס דף י ע"א ד"ה כן כ"ד תוכ"ד:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בבהמה וכו' לא תמיס. נ"ב עיין פירש"י בקידושין דף כד ע"ב ד"ה ואין תמות: (ב) תוס' ד"ה כי איצטריך וכו' אתי נמי שפיר לפי המסקנא כל"ל ותיבות כמו שפירש נמחק:

מוסף רש"י

כי השחית כל בשר את דרכו. גלוי עריות, דכתיב (משלי ג) דרך גבר בעלמה, ודור המבול על העריות ענשו דכתיב (בראשית ו) וירלו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה (סנהדרין נז. וכעי"ז ע"ז כג:). **תמות וזכרות בבהמה.** האי קרא דרים הנאמר בכל הקרבנות (ויקרא כב) אים אים מבנים ישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם וגו' לרצונכם תמים זכר בבקר בכבשים ובעזים, מדלא כתיב לרצונכם תמים זכר ולשמוק, לימדך שאין מקפיד על תמות וזכרות אלא על אלו (קדושין כד:). **פלגם.** ככש בן י"ג חדשים יצא מכלל ככש ונכלל איל לא בא, דהכא בן שנה ואיל בן שתי שנים, כשהוא בן י"ג חדשים ויום אחד שנכנס חדש בשנה שניה קרי ליה איל, אבל בתוך חדש י"ג קרי ליה פלגם (מנחות צא: מכת"י). **וא"ר יוחנן.** מאי טעמא מביא עליו נסכי איל, דכתיב בנסכים או לאיל לרבות את הפלגם, ומשום דבריה בפני עצמו הוא אלטריך קרא לרבויי (שם). **לרבות את הפלגם.** אפס הבא פלגם מביא עליו נסכים דאילים כאילו הוא איל (שם).

עין משפט נר מצוה

קסג **א** ב מיי' פ"ג מהל' איסורי מזבח הלכה ו [וס"ד ה"ח]:

קסד ג מיי' שם פ"ג הל"ח:

קסה ד מיי' פט"ז מהל' מעשה הקרבנות הל"ב ועיין בכ"מ:

קסו ה ו מיי' שם פ"ב הלכה ו:

שיטה מקובצת

א) למעוטי (רובע) נרבע. נ"ב עי' תוס' זבחים (דף פה ע"ב): **ב)** כגון מחוסר אבר וטעמא משום הקריבהו נא: **ג)** של שני עשרונים סלת ושלישית: **ד)** או לאיל האחד וגו'. נ"ב כן כתוב בקצת ס"ר ובקצת ספרים אחרים כתיב או לאיל תעשה מנחה והכי מוכח בפ' שתי מדות ע"ש: **ה)** קסבר ר' יוחנן טעמא דתנא דאמר אין עולה לו: **ו)** בפ' בתרא דאע"ג: **ז)** בת"כ הנהו מעוטי דכתיב בשלמים אבל אם זכר כו' והשאר נמחק: **ח)** תימה דסותר דרשא דברייתא כדי לדחות ראייתו ומוקי קרא לדרשא אחרת: **ט)** בפרק המזבח מקדש דאית ליה דיש נרבע בעופות דקאמר ר"ע מכשיר בבעלי מומין: **י)** הוו ממעטינהו ממן בני היונה: **יא)** אתי נמי שפיר לפי המסקנא דחד ותיבות כמו שפירש נמחק: **יב)** הוה ממעטינן להו אלא או: **יג)** ולכך הוי ספק אלא: **יד)** א"כ לידוק דבריה הוי למ"ד דלא: **טו)** ולר"ש נפקא מינה גם לפרה וא"ת דבריש. וצ"ב עי' תוס' לעיל (דף יא ע"א וע"ב): **טז)** גבי מעשר בהמה בטומטום ואנדרוגינוס:

רבינו גרשום

למעוטי נרבע (ונעבד) כלומר לאדם ונעבד כלומר שהיא ע"ז **ב)** אדם את הבהמה שהיא פסולה לגבי קדש. (נרבע לאדם ונעבד כלומר שהיא ע"ז): תמות וזכרות בבהמה דכתיב שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם: והביא פלגם מהו. כלומר כבש דינו בן שנה איל בן ב' שנים והביא בן שנה וחצי מהו: דתנן הקריבו מביא עליו כו'. כלומר אמר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או מן הכבש והביא פלגם והקריבו אותו פלגם מביא עליו נסכי איל ואין עולה לו מזבחו. וא"ת כיון דאין עולה לו מזבחו למה מביא נסכים. דאמר ר' יוחנן או לאיל תעשה מנחה סלת שני עשרונים בלול בשמן שלישית ההין לרבות את הפלגם שמביא עליו נסכי איל.

כי איצטריך קרא [א]למעוטי [ב] נרבע ונעבד סלקא דעתך אמינא הואיל וכתיב [1]כי משחתם בהם מום בם [ג]ותנא דבי רבי ישמעאל [2]כל מקום שנאמר השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודת כוכבים דבר ערוה דכתיב [2]כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ עבודת כוכבים דכתיב [3]פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל כל שהמום פוסל בו דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסלין בו וכל שאין המום פוסל בו אין דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסלין בו והני עופות הואיל ולא פסיל בהו מומא דאמר מר [ד]תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות אימא דבר ערוה ועבודת כוכבים נמי לא לפסול בהו קא משמע לן [ה]בעי רבי זירא האומר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או מן הכבש והביא פלגם מהו אליבא דרבי יוחנן לא תבעי לך דאמר בריה הוי [ו]דתנן [ז]הקריבו מביא עליו נסכי איל ואין עולה לו מזבחו וא"ר יוחנן [4]או לאיל [ח]לרבות את הפלגם כי תבעי לך אליבא דבר פדא דאמר

מעא"ג דסמיכה לא מיעכבא מכל מקום לכתחלה צריך דלאשכחן בפסחים בפרק האשה (דף פח:) גבי חמשה שנתערבו עורות פסחיהם וממלא יכלא בחד מהן דפטורין מלעשות פסח שני משום סמיכה ואע"ג דגבי בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר[ו] אמרינן זכריס עולות נקבות זבחי שלמים ומקריב אותן בלא סמיכה לפי שאין מכירין מי הם בעלים שאני התם דקדושת כבר ואין להם תקנה בענין אחר וספק מלוגע דמייתי אשמו ולוגו[ז] התם תיקון גברא שאני ול"ת דלאשכחן קרא בשביל שלא נטעה אע"ג (דגבי) דקמי שמיא גליא בסוף אלו טרפות (לקמן סו:) דפריך מכדי אנן לאקשקשת סמכינן סגיפיר דכתב רחמנא ל"ל ומשני אי כתב רחמנא קשקשת ולא סגיפיר הוה אמינא מאי קשקשת סגיפיר ואפילו דג טמא נמי השתא דכתב

מוקי הזכר אלא למעט אנדרוגינוס ולא טומטום אלמה תניא הזכר ולא טומטום ואנדרוגינוס ומשני סמי מכאן טומטום אע"ג דבערכין איכא תרי מיעוטי הזכר ואם נקבה נריכין תרוייהו לאנדרוגינוס דאי כתיב הזכר למעוטי ה"א דלא גרע מנקבה ויהיה בערך אשה ול"ת מאי פריך לרב חסדא מאם זכר ואם נקבה דכתיב גבי שלמים דאיכא תרי מיעוטי דאם מיעוט הוא כדאמרינן בפרק המפלת (דף כח:) אם נקבה על כרחך למעוטי טומטום ויש לפרש דהתם גרסינן זכר או נקבה דכתיב בויקרא גבי שלמי צאן דהכי דרשינן להו בת"כ הנהו מיעוטי דכתיב בשלמים [ז] ובפ"ב דבכורות (ד' טו:) ובתמורה (ד' יח:) אבל אם זכר אם נקבה דכתיב שלמי בקר דרש ליה בת"כ ובפרק ב' דבכורות (ד' טו:) ובתמורה פרק אלו קדשים (דף יח:) לרבות ולד בעלי מומין ותמורת בעלי מומין והשתא פריך שפיר לרב חסדא דבהתם קרא לא כתיב אלא חד מיעוטא דהוי או למעט כמו או כשב פרט לבלאים וא"ת דאעפ"כ היכא דספק מחמת שאינו שוה אילטריך קרא למעוטי ובפ"ק דחגיגה (דף ד.) קאמר זכורך להוציא טומטום ופריך אילטריך קרא למעוטי ספיקא אע"ג דאין כולם שוין התם פריך משום דבלאו הכי קרא הייתי פוטרו מן הראייה משום דאינו יכול לסמוך

[ח]הכי נמי מי הם בעלים שאני התם דקדושת כבר ואין להם תקנה בענין אחר וספק מלוגע דמייתי אשמו ולוגו[ח] התם תיקון גברא שאני ול"ת דלאשכחן קרא בשביל שלא נטעה אע"ג (דגבי) דקמי שמיא גליא בסוף אלו טרפות (לקמן סו:) דפריך מכדי אנן לאקשקשת סמכינן סגיפיר דכתב רחמנא ל"ל ומשני אי כתב רחמנא קשקשת ולא סגיפיר הוה אמינא מאי קשקשת סגיפיר ואפילו דג טמא נמי השתא דכתב

[ח]מימה דסותר פתמא דש"ס דרשא דבריתא כדי לדחות דאיתא ומוקי ליה קרא לדרשא אחרת ויש לומר דקיס ליה דאלטריך קרא לאתי דרשא דהא רבי עקיבא אית ליה דרשא דמשחתם בפרק בתרא דבכורות (דף מז.) דקסבר מעשה בהמה חל על רובע ונרבע כמו שחל על בעלי מומין ומשמע בפרק המזבח מקדש (זבחים דף פה:) דאית ליה [ט] נרבע בעופות דקאמר רבי עקיבא מכשיר בעלי מומין ולא קאמר ובנרבע הואיל וכשר בעופות ומנא ליה אלא ע"כ מהאי קרא ול"ת מ"כ תפשוט דספיקא הוי דאי בריה הוי אלטריך קרא למעוטי ס"ד ודאי דאלטריך קרא למעוטי מי הוה בריה אבל השתא דמסיק דאלטריך קרא לנרבע ונעבד ס"ל דלבריה לא אלטריך קרא למעוטי דממילא אימעיט מבתוריס דומיא דבני יונה מה בני יונה דוקא קטנים אף תוריס דוקא גדולים למעוטי תחלת הליהוב שבזה ושבזה דלא הוי לא קטנים ולא גדולים ודרשא דבריתא אסמכתא בעלמא היא ומורי ה"ר אהרן מריגנשפור"ק תירץ לאינו סותר דרשא דבריתא דתרי מיעוטי כתיבי מן התוריס או מן בני היונה חד למעוטי נרבע ונעבד ולאפוקי מדרשא דמשחתם ואידך למעוטי תחלת הליהוב וקמי שמיא ודאי גליא לי קטנים הוו אי גדולים הוו ואי קטנים הוו ממעטינהו מן התוריס ואי גדולים הוו ממעטינהו [י] מבני היונה ואגן הוא דלא ידעינן מהי ממעטינהו והשתא אי בריה הוו אתי נמי שפיר (כ) [יא] כמו שפירש לפי המסקנא דחד למעוטי בריה וחד למעוטי נרבע ונעבד ומעיקרא ס"ד דאלטריך תרוייהו לבריה דאי לא הוה כתיב אלא חד מיעוטא לא הוה ממעטי להו אלא או מגדולים או מקטנים ואם הביא משניהם הוה נפיק ממה נפשך אבל ק"ק על פירושו דאי אתא קרא לאשמועינן שהם או גדולים או קטנים אף ע"ג דקמי שמיא גליא א"כ מאי פריך בסוף על אלו מומין שהבאתי לעיל מני אילימא ת"ק ספק הוא אלטריך קרא למעוטי ספיקא וימא דקרא מיעטו לאנדרוגינוס או משום שהוא זכר משונה או משום דאשמעינן שהוא נקבה ואגן הוא דלא ידעינן [יב] הוי ספק אלא משמע אם קמי שמיא גליא שהוא נקבה לא היה לו להשמיענו והא דאיכא תרי מיעוטי איכא למימר דאתא חד לנרבע וחד לנעבד ויותר נראה לנרבע ונעבד נפקי מחד מיעוטא אלא אלטריך חד מיעוטא לתוריס וחד לבני יונה ולמאי דס"ד נמי מעיקרא דאתא למעוטי בריה אלטריך תרי מיעוטי חד למעוטי תוריס וחד לבני יונה: **כי משחתם בהם מום בם.** כאן משמע דלכ"ע אית להו הך דרשא דמשחתם דאי פליג דרשי להו ואפילו הכי אלטריך הכי אלטריך לאתויי את הרובע דכיון דאי בריה הוי [יג]אמאן דלא דרים דרשא דמשחתם אלא ודאי כולהו דרשי להו אלא דאי בריה הוי אלטריך רובע ונרבע ולא הוי דרשינן ממשחתם דהא בהא תליא אלא משום דאשכחן דאשכחן כבר בקדשים שעוים בהן דבר ערוה ועבודת כוכבים ומום וכ"מ דרשא דמשחתם למעשר בהמה [יד]דחל על רובע ונרבע כמו שחל על בעל מום [טו](ולרבי ישמעאל) (ולר"ש) [טז] נ"מ גם לפרה ול"ת ברים כל האסורין (תמורה דף כח:) אמרינן דתנא דמשחתם מוקי קרא דמן הבהמה פרט לזקן וחולה ומזוהם ויש לומר דתנא דמשחתם ודאי משמע ליה לש"ס דמפיק רובע ונרבע ממשחתם לחודיה אבל שאר תנאי דנפקי ממן הבהמה אית להו דרשא דמשחתם כדפרישית וכן משמע בפרק בתרא דבכורות (דף מז.) דפליגי התם כמה תנאי גבי מעשר בהמה [טז] גבי טומטום ואנדרוגינוס ובמחוסר זמן ויולא דופן אבל בנרבע ורובע ומוקלה ונעבד לא אשכחן שום פלוגתא ומשמע דכולהו מודו דמתעשרין כדדרשינן התם ממשחתם ומיהו מהכא איכא למדחי דאפילו מאן דלית ליה דרשא דמשחתם אילטריך מן התוריס למעוטי נרבע דסלקא דעתך כיון דעופות ליתנהו ברובע ליתנהו בנרבע דכה"ג אמר בפרק המזבח מקדש (זבחים פה:): **תמות** וזכרות בבהמה. בת"כ דרים לה מדכתיב תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות ומחוסר אבר דפסול בעוף נפקא ליה מדכתיב מן העוף ולא כל העוף בפ"ק דקדושין (דף כד:) ולא כמו שפירש כאן בקונטרס משום הקריבהו נא לפחתך ול"ת ל"ל קרא לפסול מחוסר אבר והא אפילו לבני נח נמי אסור דליכא מידי דלישראל שרי ולבני נח אסור וי"ל משום דאמרינן בפרק אלו נבלות (סנהדרין דף נט.) דכל מצוה שנאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח ולכך הוצרך לשנותה כדי לאסור לזה ולזה [ט] ול"ת ל"ל קרא דאין תמות וזכרות בעופות מדאלטריך מן העוף לאסור מחוסר אבר ידעינן דאין מום פוסל בעוף דאי פוסל למה לי מן העוף ויש לומר דאי לאו קרא דאין תמות וזכרות בעופות ה"א דמום פוסל בעוף ומן העוף אתא לאסור אפילו הכי מומין דשרו בבהמה דקרא דמן העוף לאסור אתא ולא להתיר ואין להקשות נמי מדאלטריך מן התוריס לנרבע ונעבד שמעינן שפיר דאין מום פוסל בעופות דאיכא למימר דאלטריך מן התוריס משום דסלקא דעתין כיון דעופות ליתנהו ברובע ליתנהו נמי בנרבע כדפרישית לעיל: **כי תבעי לך אליבא דבר פדא.** בפ' שני מדות (מנחות דף לא:) איתותב בר פדא מהאי קרא דאו לאיל דמדרבה פלגם דלא אתא קרא לרבויי ספיקא: דאמר